

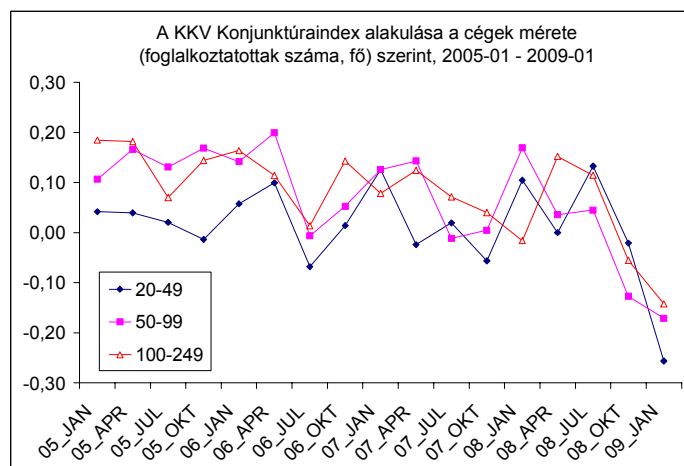
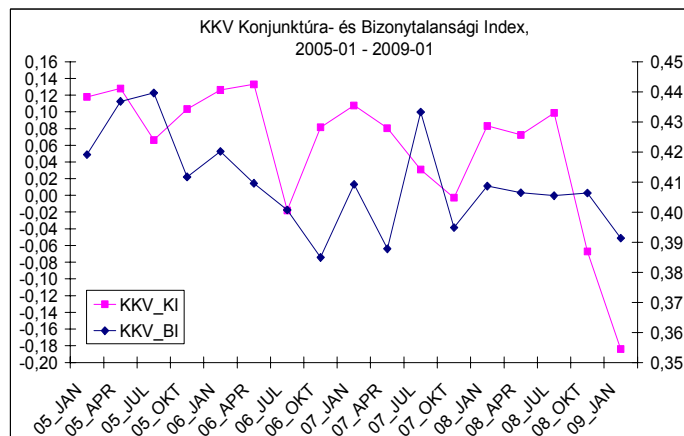
A Figyelő, az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáselemző Intézet (GVI) és a Volksbank Zrt. 2005. januárjában közös kutatást indított a kis- és közepes vállalkozások üzleti helyzetének, rövid távú kilátásainak feltárására és az e cégcsoport üzleti helyzetét befolyásoló gazdasági és intézményi tényezők felmérésére. A vizsgálat negyedévente, egymással megegyező mintán zajlik. Minden esetben körülbelül 300 - a feldolgozóiparba, az építőiparba és a szolgáltatásokba sorolt -, a kis- és közepes cégek gazdasági teljesítményét és ágazati megoszlását reprezentáló vállalatot kérdezzük meg és elemezzük a kapott eredményeket. A tizenhetedik felvételle 2009. január 26. és január 30. között került sor, ekkor 301 cég vezetője válaszolt telefonon a kérdezőbiztosok által feltett kérdésekre.

A vállalkozások konjunkturális helyzetére vonatkozó adatok 2008 negyedik negyedévében a megelőző negyedévhez hasonló drámai mértékű visszaesést mutatnak. A kis- és közepes vállalkozások üzleti helyzetét kifejező konjunktúramutatók mindegyike jelentősen csökkent, legnagyobb mértékben a termelési szintre vonatkozó index értéke esett. A 2008 harmadik negyedévére jellemző pesszimista várakozások a negyedik negyedévben tovább romlottak, a megkérdezett vállalatok a következő fél évet tekintve sokkal rosszabb helyzetre számítanak. Mindezek következtében a KKV Konjunktúraindex értéke a felmérés történetének legalacsonyabb értékét vette fel 2009 januárjában. A várakozások tekintetében a vállalkozások véleményének heterogenitása, azaz a Bizonytalansági Index értéke csökkent.

A Konjunktúra- és Bizonytalansági Index

A 2008 harmadik negyedéves visszaesés után a negyedik negyedévben ismét drámai mértékben romlott a kis- és közepes vállalkozások üzleti helyzete. Mind a négy vizsgált konjunktúramutató értéke csökkent, különösen az előző félévi termelési szint zuhanása volt erős. A kis- és közepes méretű vállalkozások rövid távú várakozásaira a nagyfokú pesszimizmus jellemző. Az előző negyedév negatív várakozásai 2008 negyedik negyedévében felerősödtek: a vállalatok minden tekintetben sokkal rosszabb helyzetre számítanak a következő fél év során, így a várakozásokra vonatkozó összes mutató a negatív tartományban maradt. A fentiek következményeképpen a KKV Konjunktúraindex értéke tovább esett és 2009 januárjában elérte a felmérés történetének eddigi legalacsonyabb értékét. A várakozások tekintetében az előző negyedévhez képest mérséklődött a vállalkozások véleményének heterogenitása: a Bizonytalansági Index értéke 0,39-ra csökkent.

2008 negyedik negyedévében a KKV-k mindhárom létszámcsoportjában esett a konjunktúramutató értéke, a legalacsonyabb értéket a legkisebb, 20-49 alkalmazottat foglalkoztató cégek esetében vette fel. Exporttevékenység szempontjából is általános a csökkenés, és az index az egyáltalán nem exportáló cégeknél érte el a legalacsonyabb értéket. Tulajdonosi háttér szempontjából is mindhárom csoportban esett a mutató értéke és a 2005 óta általában érvényesülő tendencia most is megvalósult: a tisztán külföldi tulajdonú vállalatok kilátásai a legjobbak, a tisztán hazai kézben levőké, valamint a részben külföldi tulajdonúaké pedig ennél valamivel rosszabbak.

A kapacitáskihasználtság jelenlegi szintje

A kapacitáskihasználtság átlagos szintje 2008 júliusa óta 80% körül mozgott, 2009 januárjában pedig 75,8%-ra süllyedt, így pontosan megegyezik a 2005 januári kapacitáskihasználtság mutatójával. 2008 negyedik negyedévében a tisztán magyar kézben levő vállalatok kapacitáskihasználtsága 73,5 %-ra csökkent, így a tisztán külföldi tulajdonban levő vállalatok mutatója került az első helyre 84%-kal. Az exportáló cégek kapacitáskihasználtsága továbbra is csökkenő tendenciát mutat, a kizárólag belföldi piacra termelő vállalatok mutatója pedig jelentős mértékben visszaesett, így a mutatók közel egy szinten mozognak. A gazdasági ágak szerinti bontásban a feldolgozóipar esetében figyelhető meg látványos visszaesés, de mind a négy terület vállalkozásainak kapacitáskihasználtsága csökkent 2008 harmadik negyedévéhez képest, sőt a feldolgozóipar és a gazdasági szolgáltatások kapacitáskihasználtsága a felmérés történetének eddigi legalacsonyabb értékét produkálta 2008 végén. A cégek foglalkoztatotti létszáma szerinti bontásból az látszik, hogy mind a három létszám-kategória átlagos kapacitáskihasználtsága csökkent, legjelentősebb mértékben a 20 és 49 fő közötti cégeké, melyek 2008 negyedik negyedévi 81,1%-os mutatója 72,6%-ra csökkent.

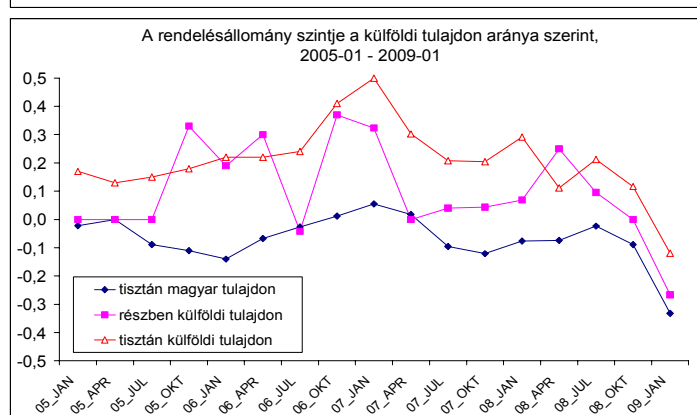
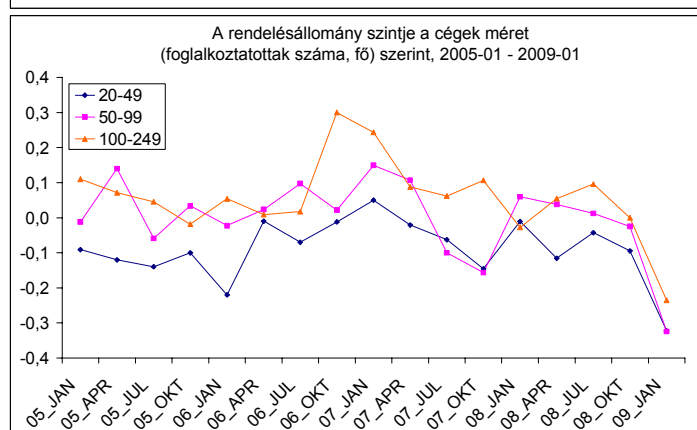
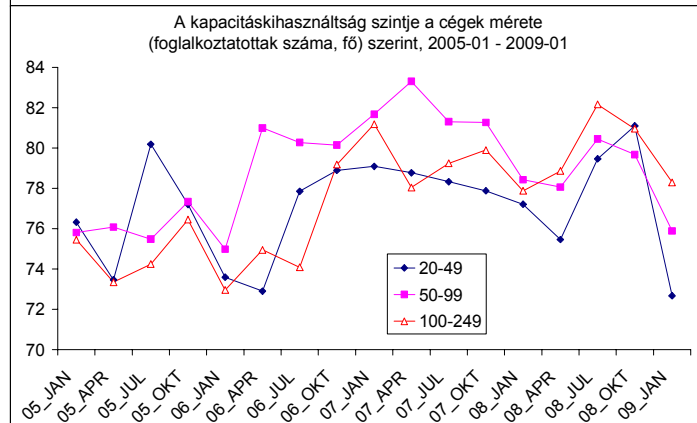
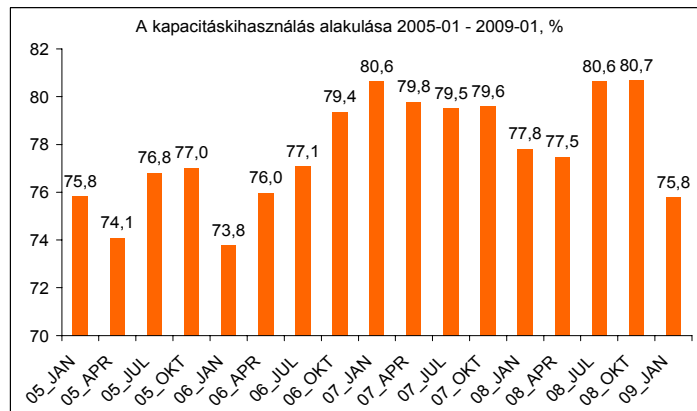
A rendelésállomány

A rendelésállomány mutatója erőteljes kereslet-csökkenésről ad számot: a cégek 8%-a jelzett magas, 37%-a pedig alacsony rendelésállományt.

A magas arányban exportáló cégek mutatójának értéke 2008 negyedik negyedévében még tovább csökkent, mely újabb negatív rekordot jelent a felmérés történetében. A döntően belpiacra termelő cégek rendelésállománya szintén elérte eddigi legalacsonyabb értékét és folytatta a 2008 negyedik negyedévében elkezdett mélyrepülését. A kizárólag belföldre termelő vállalatok rendelésállománya jelentős mértékben csökkent, és összességében mind a belföldre termelő, mind az exportáló cégek rendelésállományának mutatója az eddigi legalacsonyabb szintet mutatja.

A külföldi tulajdonhányad szerinti besorolásnál tavaly is a tisztán külföldi tulajdonú vállalkozások álltak a legmagasabb szinten. Ez 2008 negyedik negyedévében is igaz, de ezzel együtt a rendelésállomány jelentős csökkenése figyelhető meg körükben. A tisztán magyar tulajdonú vállalkozások szerepeltek a leggyengébben, 2008 harmadik negyedévéhez képest csökkenést mutattak adataik, míg a részben külföldi tulajdonú cégek rendelésállománya kissé emelkedett.

A cégek rendelésállományát létszamosztályok szerint vizsgálva azt láthatjuk, hogy mindhárom cégcsoport mutatója tovább csökkent a 2008 harmadik negyedévi

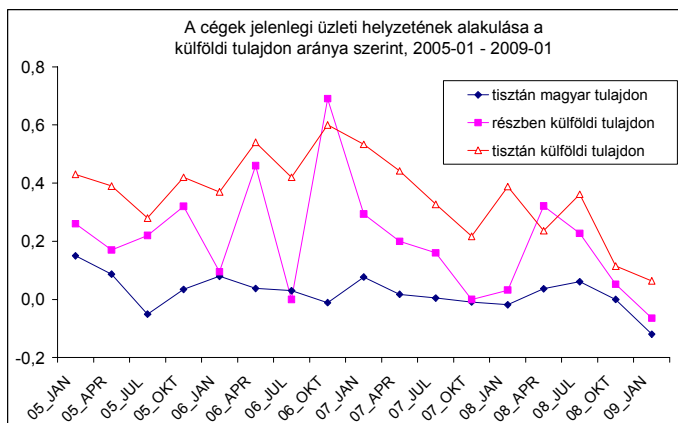
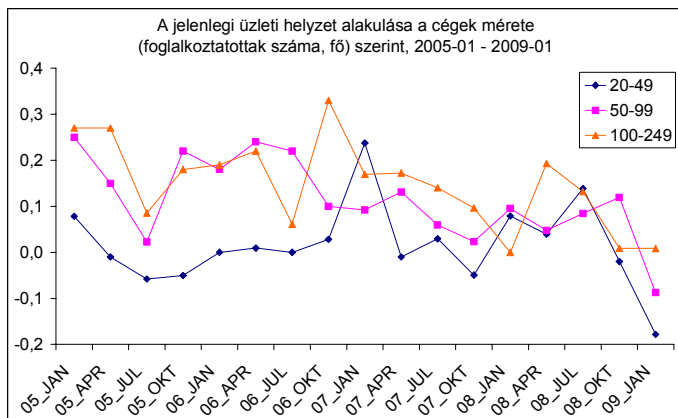
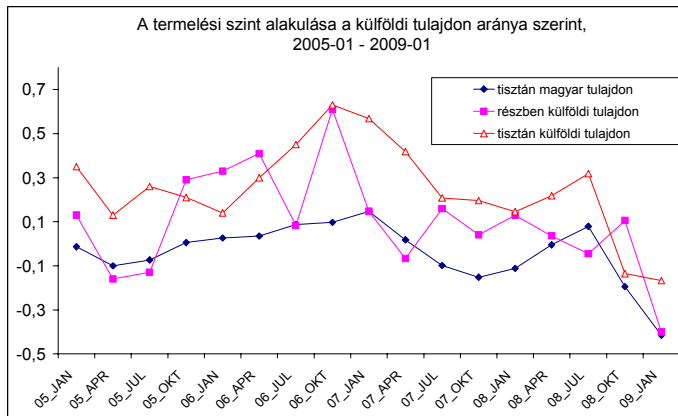
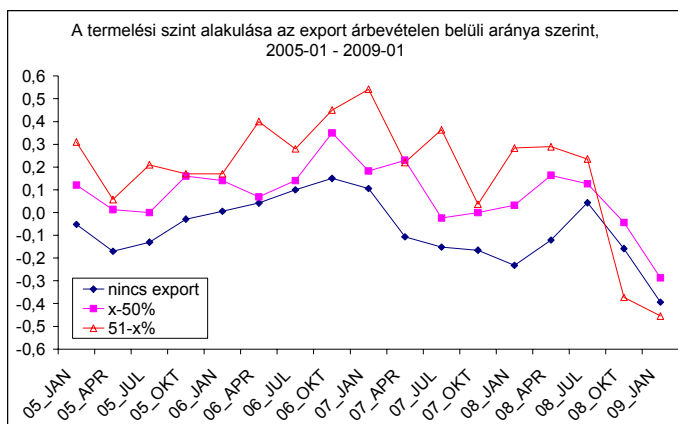

eredményekhez képest, legjelentősebb mértékben a legnagyobb, 100-249 főt foglalkoztató vállalkozásoké. A 20-49 fős vállalkozásoknak csupán 4,3%-a számolt be magas rendelésállomány-szintről, az 50-99 fős cégeknél ez az arány 5%, a 100 főnél nagyobb cégek esetében pedig 12%.

A termelési szint és az üzleti helyzet

A termelési szint 2007 októbere óta tartó emelkedése már 2008 harmadik negyedévében megtört és a mutató értéke jelentősen visszaesett. A negyedik negyedévben a negatív tendencia újabb lendületet kapott: a termelési szint csökkenéséről a cégek 51%-a, a termelés bővüléséről 14%-uk számolt be, ami 13 százalékpontos növekedést, illetve 8 százalékpontos csökkenést jelent az előző negyedévi arányokhoz képest. Az export összes értékesítésen belüli aránya szerint megvizsgálva a cégeket azt találjuk, hogy a kizárólag belföldre termelő, valamint a részben exportáló vállalkozások esetében is csökkent a termelési szint. A termelésüknek több, mint felét exportáló cégek körében a termelési szint mutatója 2008 negyedik negyedévében az eddigi legalacsonyabb értékét vette fel, és először vált negatívvá.

A cégek üzleti helyzetében a 2007 októbere óta tartó javulás után 2008 negyedik negyedévében romlás következett be. Jó üzleti helyzetről a vállalkozások 17%-a, rossz üzleti helyzetről pedig 26%-uk számolt be. A tisztán vagy részben külföldi kézben levő vállalkozások továbbra is kedvezőbb üzleti helyzetet jeleztek, mint a magyar tulajdonban levők, de mindhárom mutató esetében csökkenés figyelhető meg. Az üzleti helyzet megítélésének mutatója a vállalkozás mérete szerinti megoszlásban azt mutatja, hogy egyedül a 100 főnél nagyobb létszámú cégek helyzete stagnált, a többi vállalaté romlott. A feldolgozóipar területén működő vállalkozások 15%-a jelzett jó üzleti helyzetet, ami 2 százalékpontos növekedés az előző három hónaphoz képest. A kereskedelmi vállalkozások 20%-a ítélte jónak üzleti helyzetét, mely 9 százalékpontos visszaesést jelent az előző negyedévhez képest. Az építőipari és a gazdasági szolgáltatások területén működő cégeknek 12, illetve 27%-a számolt be jó üzleti helyzetről, mely az építőipar esetében 11 százalékpontos csökkenést, a gazdasági szolgáltatásoknál pedig 10 százalékpontos romlást jelent az októberben mért adatokhoz képest.

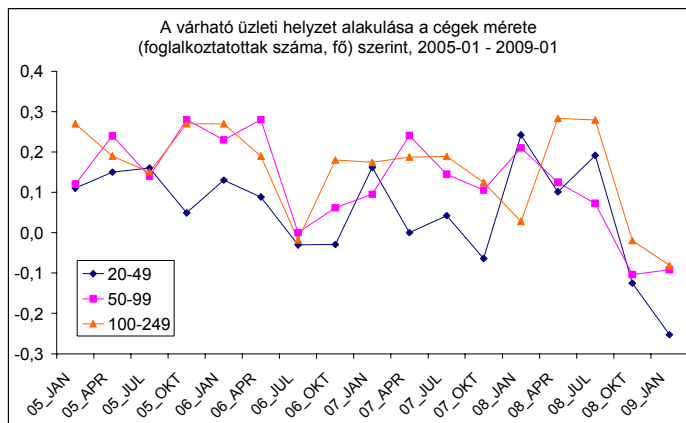
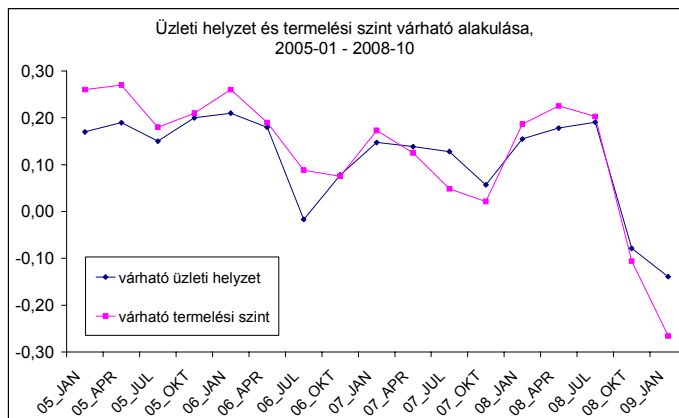
Üzleti várakozások

A KKV-k üzleti várakozásait romló tendencia jellemzi. Az eredmények azt mutatják, hogy a vállalkozások következő félévre vonatkozó várakozásai csak a közepes méretű cégek esetében mutatnak javulást, a kis és nagy létszámú vállalatok várakozásai romlottak. Az export értékesítésen belüli aránya szerint vizsgálva a cégeket, a kizárólag belföldre termelő vállalatok körében figyelhető meg javulás, a részben vagy javarészt külföldre is termelő cégek mutatói csökkentek. 2008 negyedik negyedévében a gazdasági ágak mindegyikénél visszaesés következett be az üzleti várakozások tekintetében.

Az üzleti helyzethez hasonlóan a termelési szint esetében is számottevő visszaesésre számítanak a cégek. A csökkenés az export értékesítésen belüli arányától független, mindhárom csoportban további visszaesésre számítanak a 2008 negyedik negyedéves adatok szerint. Ugyanez mondható el a vállalkozások – foglalkoztatottak száma szerinti – mérete alapján is. A gazdasági ágak közül szintén mindenhol csökkentek a termelési szintre vonatkozó várakozások, a mutatók mind negatív tartományban mozognak. A gazdasági szolgáltatások esetében a legjobbak a várakozások, az építőipar, a kereskedelem, valamint a feldolgozóipar területén működő vállalkozások esetében pedig közel azonosak.

A termelési szint várható alakulásával kapcsolatban is pesszimisták a cégek: a külföldi tulajdon arányától függetlenül minden mutató negatív értéket ért el. A tisztán külföldi tulajdonban levő cégek 19,6%-a a termelési szint növekedésére számít (októberben 20%-uk várta ezt) és 33%-uk várja a termelési szint csökkenését (októberben még csak 18%-uk tartott ettől).

A kapacitáskihasználás várható alakulását tekintve látható, hogy a vállalkozások 20%-a bízik a tőkehasznosítási mutató emelkedésében (ez októberben csak 13% volt), visszaesését pedig a cégek 23%-a prognosztizálja, mely arány 1 százalékponttal nőtt az utóbbi negyedévben.

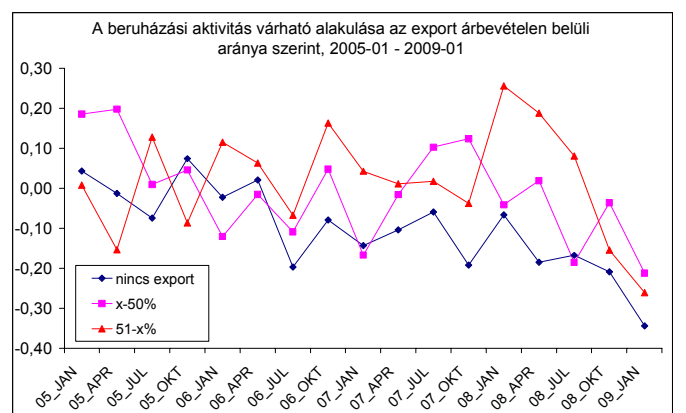
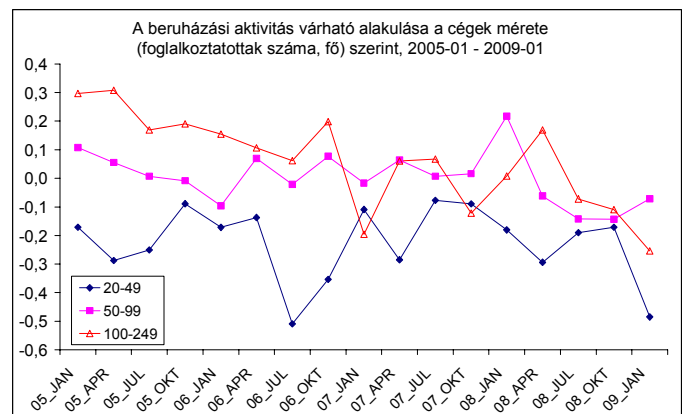
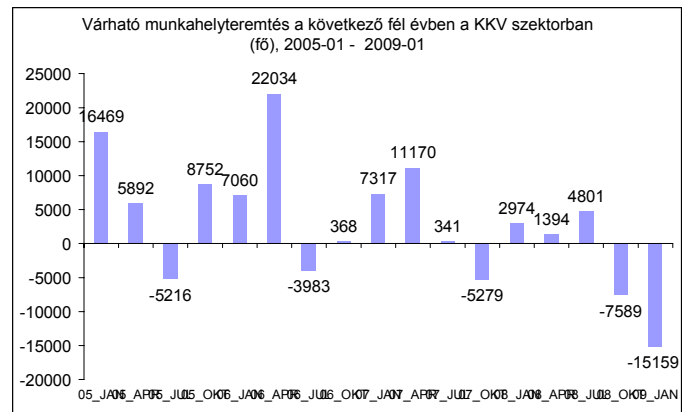
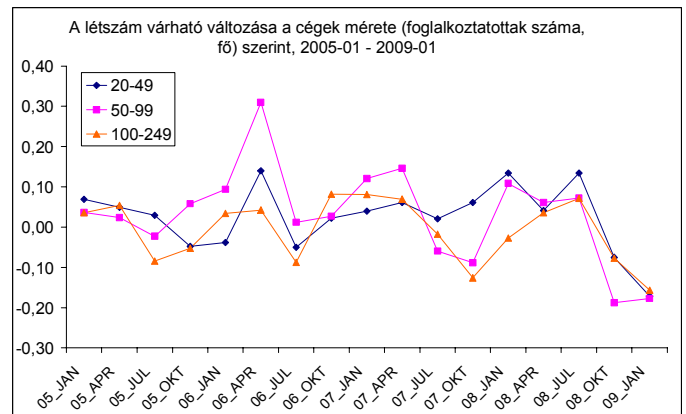
A létszám és a beruházások várható alakulása

Az adatok azt mutatják, hogy a munkaerő-kereslet csökkent az elmúlt negyedév során: a vállalkozások 5,8%-a tervez munkaerő-felvételt. Erős csökkenő tendencia érvényesült a legkisebb és legnagyobb méretű cégek esetében is, az 50 és 99 fő közötti létszámú vállalatoknál pedig kisebb mértékű létszámcsökkentés tapasztalható, mint az előző negyedévben. A döntően exportáló vállalkozások 4%-a tervezi növelni alkalmazottainak számát, ami 13 százalékponttal alacsonyabb az előző negyedévhez képest. A hazai piacra termelő vállalatok enyhén javuló várakozásokról számoltak be: 9%-uk tervez létszám bővítést és 19%-uk létszámcsökkentést. A tisztán külföldi tulajdonban levő vállalkozások terveznek a legkisebb arányban létszámcsökkentést, a munkaerő-felvételt tervezők aránya itt 8%, a csökkentést tervezőké pedig 17%-ra csökkent az októberi 25%-ról. A tisztán magyar tulajdonú cégek 6%-a, a részben külföldi tulajdonú cégek 3%-a tervez bővítést.

A várható létszámváltozást figyelembe véve és a felvétel során kapott eredményeket a vizsgált sokaság, a több mint 9300 kis- és közepes vállalkozás egészére vetítve a következő félévben jelentős mértékben csökkenni fog a munkaerő-kereslet a KKV-szektorban – ha a cégvezetők terveiknek megfelelően cselekednek. Ha így tesznek, akkor körülbelül 15.000 fővel fog csökkenni a foglalkoztatottság a következő félévben, ami a szektorban 847 ezer foglalkoztatottal számolva közel 2%-os foglalkoztatás-csökkenést jelent.

A beruházási aktivitás esetében is jelentős csökkenésre lehet számítani a következő hónapokban. 2009 januárjában a cégek 40%-a nem tervez beruházást, 23%-uk tervez csökkentést (októberben 17%) és 11%-uk szeretné növelni beruházási aktivitását (az előző negyedévben 16%). A különböző méretű vállalatokra jellemző értékek távolodtak egymástól az előző negyedévhez képest, a 100 fő feletti létszámú vállalatok esetében enyhén csökkent az érték, a közepeseknél javult, a legkisebbeknél pedig jelentősen csökkent. A gazdasági ágakat tekintve közeledtek a mutatók a gazdasági szolgáltatások, az építőipar és a feldolgozóipar területén tevékenykedő cégek esetében, a kereskedelemben pedig jelentősen csökkent a beruházási kedv.

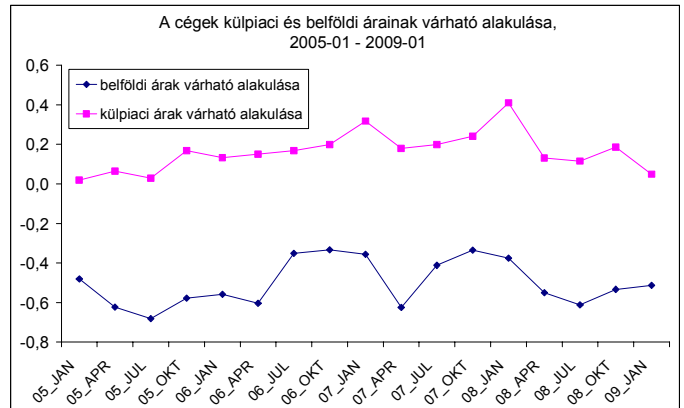
Az exporttevékenységet tekintve a döntően exportáló cégek beruházási hajlandósága a legnagyobb: 15%-uk növelni akarja beruházásait és 27%-uk tervezi csökkenteni azt. A részben belpiacra termelő cégek 12%-a tervezi a beruházások növelését a következő félévben. A kizárólag belföldi piacokra szállítók 47%-a nem tervez beruházásokat és ebben a csoportban 15%-ról 7%-ra esett vissza a beruházást növelni szándékozók aránya.

Az árak alakulása

A kis- és közepes vállalkozások árak emelését tervezik a következő félév során, vagyis ugyanazt tapasztaljuk, mint egy, illetve két esztendővel ezelőtt. A belföldi értékesítési árakat a cégek 12%-a növelné a várható inflációnál jobban, és 25%-uk a becsült infláció mértékének megfelelően kíván árat emelni. Ezzel szemben a cégek 41%-a nem kíván változtatni árain, 14%-uk szerint pedig az inflációnál kevésbé fognak emelkedni árak a következő félévben.

A gazdasági ágak közül a kereskedelem területén működő cégek tervezik leginkább növelni belföldi árakat.

Makrogazdasági tendenciák: az eurózána és Németország gazdasága

A legújabb, európai gazdaságról szóló jelentések szerint a világgazdasági válság következtében az eurózána gazdasága 2%-kal fog lassulni 2009-ben. A szakértők prognózája szerint az euróövezet bruttó hazai terméke 2010-ben mindössze 0,2%-kal fog növekedni, tovább emelkedő munkanélküliség mellett.

Az Európai Gazdasági Tanácsadó Csoport (EEAG) előrejelzése szerint a recesszió negatív hatása különösen erőteljesen fog jelentkezni a német gazdaságban annak exportfüggősége miatt és Németország 2,4%-os visszaesést fog elszenvedni 2009-ben.

A Commerzbank elemzőinek márciusi jelentése ennél jóval borúlátóbb: előrejelzésük szerint 2009-ben akár 6-7 százalékkal is csökkenhet a német GDP, mivel idén januárban az ipari megrendelés 8 százalékkal, az ipari termelés pedig 7,5 százalékkal esett vissza. A szakértők 2009 első negyedévére 3,5 százalékos lassulást prognosztizálnak, 2010-re pedig 0,5 százalékos német gazdasági növekedést várnak.

Az Európai Bizottság jelentése szerint 2009 márciusában az üzleti és fogyasztói bizalom 24 éves mélypontot ért el mind az uniós tagországokban, mind pedig az eurózánaiban. A szakértők az üzleti bizalmi szint emelkedésére csak 2009 második negyedéve után látnak esélyt.

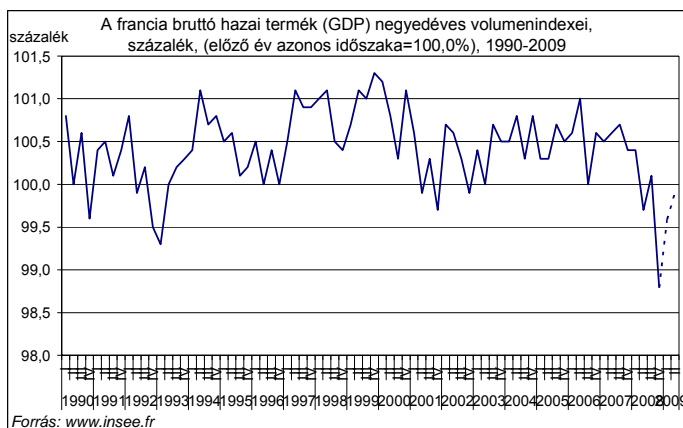
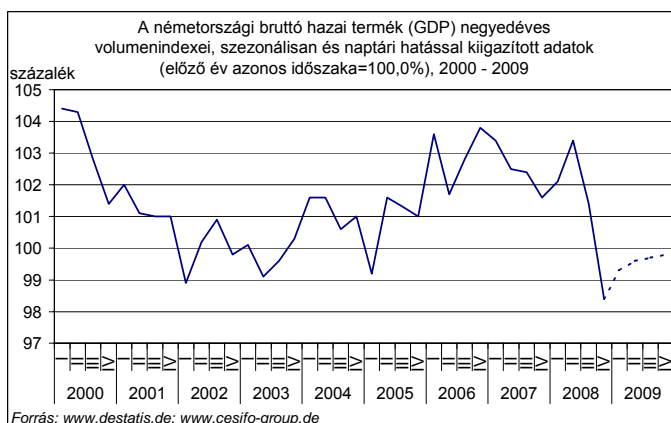
Az európai és a német gazdaság 2009-ben

A közgazdászokból álló Európai Gazdasági Tanácsadó Csoport (European Economic Advisory Group, EEAG) legújabb, európai gazdaságról szóló jelentése szerint a világgazdasági válság az Európai Unió szinte minden tagállamának gazdaságát erőteljesen visszaveti, melynek következtében az eurózána gazdasága 2009-ben 2%-kal fog lassulni. A prognózis szerint az euróövezet bruttó hazai terméke 2010-ben igen kis mértékben, 0,2%-kal növekedhet, a munkanélküliség viszont tovább fog emelkedni. A múltbeli jelentős recessziós időszakokkal ellentétben az egyes országok visszaesését most nem fogja ellensúlyozni más – euróövezetbeli – országok növekedése, mivel minden nyugati ország gazdasága elszenvedi a válság negatív hatásait.

A szakértők szerint a recessziós hatások a többi országhoz képest erőteljesebben fognak jelentkezni a német gazdaságban annak exportfüggősége miatt. Az Európai Gazdasági Tanácsadó Csoport előrejelzése szerint Németország 2,4%-os visszaesést fog elszenvedni 2009-ben – mely csökkenés a német kormány gazdaságélénkítő csomagja nélkül 3,2%-os lenne. Idén szeptemberben fél millió fővel több munkanélküli lesz Németországban, mint 2008 szeptemberében, és ez a szám a tél folyamán tovább fog növekedni.

Forrás: Ifo (<http://www.cesifo-group.de>)

A Commerzbank elemzőinek márciusi jelentése szerint 2009-ben 6-7 százalékkal gyengülhet a német hazai össztermék. Mindeztidáig ez a legborúlátóbb előrejelzés, amit vezető bankok vagy gazdaságkutatók adtak a német gazdaságra vonatkozóan (eddig 4-5 százalékos visszaesés volt a legpesszimistább jóslat). A Commerzbank korábban 3-4 százalékos GDP-visszaesést jóslt, a szakértők most a januári adatok ismeretében, az ipari megrendelés és termelés jelentős csökkenése miatt módosították várakozásaikat. 2009 első hónapjában a német ipari megrendelés 8 százalékkal, az ipari termelés pedig rekord

mértékben, 7,5 százalékkal esett vissza. Ez felerősítette azokat a szakértői véleményeket, melyek szerint az idei első negyedévi gazdasági gyengülés felülmúlja majd a 2008 utolsó negyedévi 2,1 százalékos visszaesést: a Commerzbank közgazdásza a folyó negyedévre 3,5 százalékos lassulást valószínűsít, 2010-re pedig szerény, 0,5 százalékos német gazdasági növekedést vár. A Commerzbank egyidejűleg rontott az eurózóna 2009-es évre vonatkozó prognózisán is: most már 4,5 százalékos eséssel számol az eddig becsült 2,5-3,0 százalék helyett. A bank szerint idén a francia gazdaság 3,5 százalékkal, az olasz 4,5 százalékkal, a spanyol pedig 4,6 százalékkal hanyatlík.

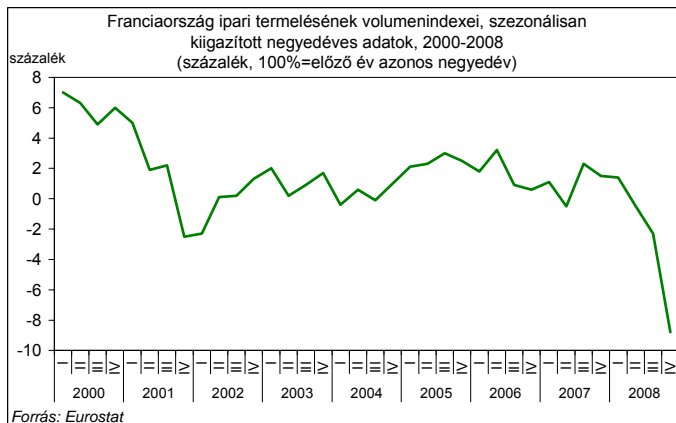
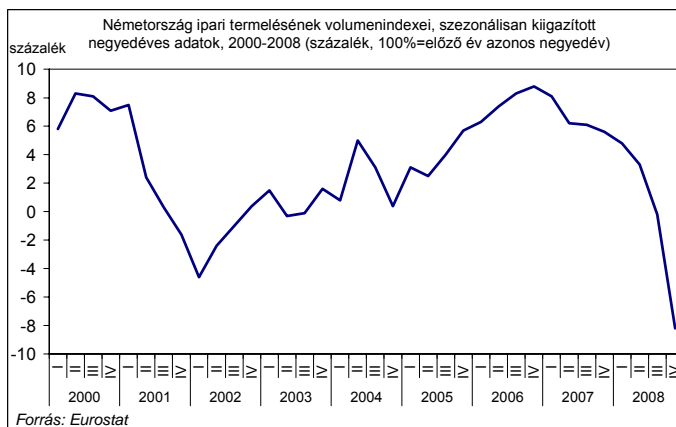
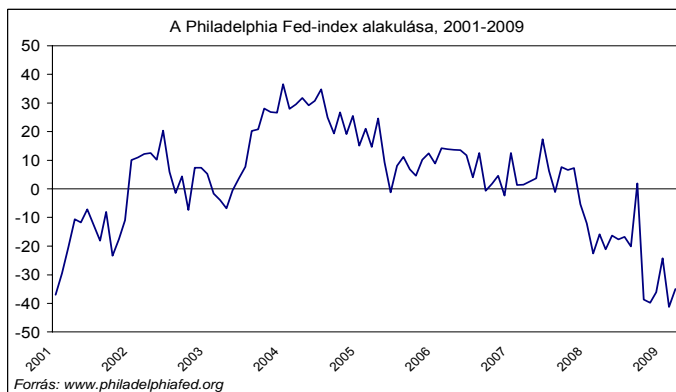
Üzleti és fogyasztói bizalom az eurózónában

Márciusban az európai gazdaság gyengüléséről és a deflációs veszély fokozódásáról tanúskodó újabb jelentések láttak napvilágot. Az Európai Bizottság jelentése szerint az év harmadik hónapjában az üzleti és fogyasztói bizalom 24 éves mélypontot ért el az uniós tagországokban és az eurózónában is. Márciusban az Európai Bizottság euróvezetési bizalmi indexének – mely az üzletvezetők és vásárlók gazdasági helyzetével kapcsolatos véleményét összegzi – szinte minden összetevője rekordmélységbe zuhant: az iparvállalatok, a szolgáltató cégek és a fogyasztók egyaránt rosszabbnak ítélik a helyzetet, mint februárban. Az index az EU tagállamait tekintve 60,9-ről 60,4-re esett, az eurózónában pedig 65,3-ról 64,6-ra. Az eredmény hátterében az ipari és a szolgáltató szektor szereplőinek fokozott pesszimizmusa áll. Az építőipari vállalkozók meglátásai nem változtak egy hónap alatt, a kereskedők viszont valamivel pozitívabban nyilatkoztak, mint múlt hónapban. A bizalmi szint legerőteljesebb visszaesése Olaszországban következett be, Franciaországban, Lengyelországban, Németországban és Nagy-Britanniában enyhébben csökkent az üzleti bizalom, Hollandiában és Spanyolországban pedig enyhe javulás figyelhető meg.

Elemzők szerint a helyzet romlása miatt az Európai Központi Banknak tovább kellene csökkentenie a másfél százalékos irányadó kamatlábat, és előbb-utóbb nem hagyományos gazdaságélénkítő eszközöket is be kellene vetnie. Az inflációs veszély gyakorlatilag megszűnt az Unióban: márciusban várhatóan 0,7 százalékra lassul a fogyasztói árszint emelkedésének üteme, mely 18 éve a legalacsonyabb érték. A fogyasztók és a vállalatok inflációs várakozásai egyaránt rekordmélységbe zuhantak, Spanyolországban pedig – a statisztikák kezdete óta először – csökkent az árszínvonal.

Némi derülítésre adhat okot, hogy az európai üzleti és fogyasztói bizalom romlásának üteme lassulni látszik. Egyes szakértők szerint 2009 második negyedévében érheti el a mélypontot, mely után felfelé mozdulhat el az ipari és szolgáltatói ágazat üzleti bizalmi szintje. A fogyasztók pesszimizmusa viszont a növekvő munkanélküliség hatására tartósabb lehet.

Forrás: Index.hu, vg.hu

Nemzetközi tendenciák

A müncheni Ifo gazdaságkutató intézet német iparra és kereskedelemre vonatkozó bizalmi indexe 2009 márciusában a megelőző hónaphoz hasonlóan enyhén csökkent. A megkérdezett vállalatok jelenlegi üzleti helyzetük további romlásáról számoltak be, a következő hat hónapra vonatkozó kilátásaikat tekintve viszont kevésbé voltak borúlátók, mint februárban. Ennek ellenére a cégek nem számítanak üzleti helyzetük jelentős javulására és úgy látják, a német gazdaság egyelőre nem ért el fordulópontot.

Az Ifo ipari és kereskedelmi foglalkoztatottságra vonatkozó indexe szintén romlott márciusban. Főként az ipari vállalatok jelezték alkalmazotti létszámuk várható csökkentését, valamint a rövidebb munkaidőre való átállás is egyre gyakoribb körökben.

A német ipari és kereskedelmi cégek a hitelhez jutási nehézségek némi enyhüléséről számoltak be márciusban.

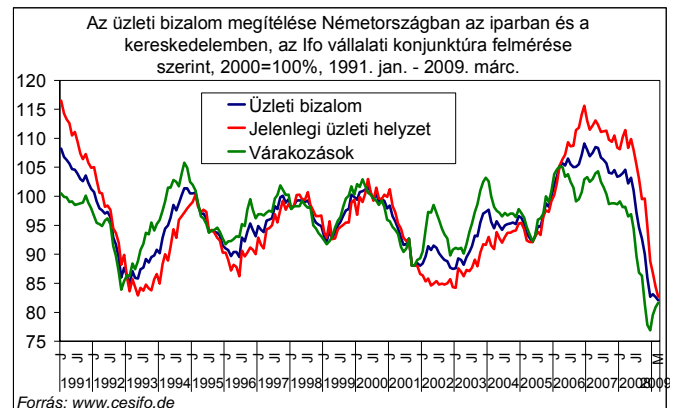
A francia statisztikai hivatal (INSEE) márciusi felmérése szerint a vállalatvezetők úgy látják, a francia ipari konjunktúra február óta változatlanul alacsony szintű. Az INSEE üzleti bizalmi indexe továbbra is eddigi történetének legalacsonyabb értékén áll.

Az Európai Unió gazdasága

A müncheni Ifo gazdaságkutató intézet német iparra és kereskedelemre vonatkozó bizalmi indexe 2009 márciusában – februárhoz hasonlóan – ismét enyhe romlást mutatott. A vállalatok jelenlegi üzleti helyzetük további romlását jelezték. A következő hat hónap üzleti kilátásait tekintve a pesszimizmus igen enyhén csökkent. Mindemellett a vállalkozások nem számítanak üzleti helyzetük jelentős javulására, a válaszadók véleménye szerint a német gazdaság még nem ért el fordulópontot.

Az ipari vállalkozások körében nagyjából változatlan maradt a bizalmi index értéke. E mögött két, egymás hatásait kiegyenlítő tényező áll: a megkérdezett cégek még elégedetlenebbek jelenlegi üzleti helyzetükkel, mint az elmúlt hónapban, viszont kevésbé borúlátóak a következő fél évre vonatkozó kilátásaik tekintetében. Az exportáló vállalatok pesszimistábbak, mint februárban voltak és még több ipari vállalkozás tervezi alkalmazotti létszámának csökkentését, mint múlt hónapban.

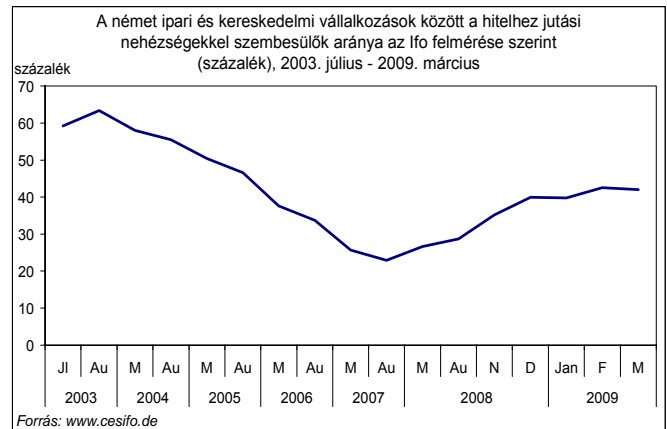
A nagykereskedelemben mind a jelenlegi üzleti helyzet megítélése, mind pedig a következő hat hónap kilátásai romlottak, így a bizalmi index értéke tovább csökkent. A kiskereskedelemmel foglalkozó cégek szintén romlásról számoltak be: jelenlegi helyzetüket is rosszabbnak látják és következő féléves várakozásaik is pesszimistábbakká váltak. Ezzel szemben az építőipar területén működő vállalatok bizalmi indexe emelkedett: mind jelenlegi helyzetük, mind pedig jövőbeli kilátásaik megítélése javult.

Az Ifo ipari és kereskedelmi foglalkoztatottságra vonatkozó indexe romlott márciusban. Az alkalmazotti létszám csökkentésére vonatkozó terveket az ipari vállalkozások jelezték a leggyakrabban és a rövidebb munkaidőre való átállás is valószínűleg tovább fog terjedni körükben. A foglalkoztatási kilátások a nagykereskedelemben jelentős mértékben, az építőiparban enyhén romlottak, a kiskereskedelemben pedig némileg javultak.

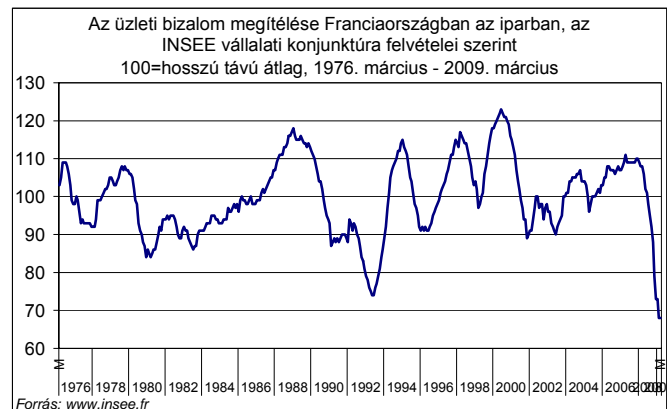
A német ipari és kereskedelmi cégek a hitelhez jutás nehézségeinek kismértékű enyhüléséről számoltak be márciusban. A megkérdezett vállalkozások 42%-a jelezte, hogy szigorú banki hitelezési politikával szembesült, mely arány 42,5% volt februárban. Egészében véve főként az ipari vállalkozások helyzete maradt kritikus: 51%-uk hitelhez jutási nehézségeket jelzett. A közepes méretű ipari vállalkozások körében ez az arány 40,8% volt, a kisvállalatok esetében pedig 36,6%.

Forrás: Ifo (<http://www.cesifo-group.de>)

A francia statisztikai hivatal (INSEE) felmérése szerint a márciusban megkérdezett vállalatvezetők úgy látják, az ipari konjunktúra továbbra is igen alacsony szinten maradt. Az INSEE üzleti bizalmi indexe változatlanul 68 ponton, eddigi történetének legalacsonyabb értékén áll. Az ipari vállalatok vezetői úgy gondolják, kibocsátásuk növekedési üteme márciusban még erőteljesebben csökkent, mint februárban, és a késztermék-készletek volumene jóval hosszú távú átlagos értéke felett maradt. A belföldi és külföldi megrendelések csak igen kevésbé bővültek. A vállalatvezetők közeljövőre vonatkozó egyéni kilátásai még mindig igen rosszak: úgy látják, a következő hónapokban is észrevehető mértékben fog csökkenni gyártásuk volumene. Az általános kilátásokat jellemző index – mely a válaszadók általános ipari aktivitásra vonatkozó véleményét mutatja – az utóbbi hónapok folyamatos csökkenése után némi javulást mutat. A vállalatvezetők várakozásai szerint árait ismét csökkenteni fogják, körülbelül a februárhoz hasonló mértékben.

Forrás: INSEE (<http://www.insee.fr>)

*Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az alábbiak szerint hivatkozzon:
MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató,
2009 / március, Budapest,
2009-04-01*